

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2026. június 18.
(csütörtök)**

Szepesy László

ADJANAK HÁLÁT AZ ÚRNAK AZ Ő KEGYELMÉÉRT

Énekek: 229,1-5, 155

Alapige: Zsoltárok 107,10-16

„Akik sötétségben és a halálnak árnyékában ülnek, megköötztetve nyomorúsággal és vassal; Mert ellenszegültek az Isten beszédének, és a Felségesnek tanácsát megutálták; Azért megalázta az ő szívüket nyomorúsággal: elestek, és nem volt segítségük. De az Úrhoz kiáltottak szorultságukban, sanyarúságukból kiszabadította őket. Kihozta őket a sötétségből és a halálnak árnyékából, köteleiket pedig elszaggatta. Adjanak hálát az Úrnak az Ő kegyelméért, és az emberek fiai iránt való csodadolgaiért, Hogy összetörte az érckapukat, és a vaszárakat letörte!”

Imádkozzunk!

Áldunk és magasztalunk, mennyei Édesatyánk, hogy magad elé engedsz bennünket, és köszönjük, hogy a kegyelem királyi székéhez mindig bizalommal mehetünk, hisz a mi megváltó Urunk, közbenjárónk, Főpapunk és Királyunk, Jézus Krisztus meg tud indulni a mi gyarlóságainkon, a mi bűneinken, és azért adta önmagát, hogy valóban *„irgalmat nyerjünk és kegyelmet találjunk alkalmas időben való segítségül”*. Ezért fordultunk ezzel a csodálatos lelki énekkel is Hozzád, Urunk, és ezért hallgattunk annak felszólítására, hogy jöjjünk Te-eléd, Tehozzád, Szabadítónkhöz. Csodálatos mindaz, amit el is kérhettünk lelki módon, hiszen igédben megígérted ezeket, megígérted nekünk a szabadításodat, azt, hogy bűnbocsánatra és megtérésre vezet bennünket, azt, hogy az engedelmesség lelkével támogatsz minket, hogy a Szentlélek megnyitja füleinket az ige, a Te szavad és parancsaid meghallására, és támogat minket úgy, hogy engedelmeskedni tudjunk, és a Te útjaidon járni.

Hálát adunk Neked, hogy a mai napon is velünk voltál ígéreted szerint, és akármi történt is, örömteli dolog vagy éppen elszomorító, kudarc vagy siker ért bennünket, szomorúság vagy öröm, mégis mindenben velünk voltál, és kegyelmesen Hozzád fordulhattunk, Veled együtt élhettük meg.

Köszönjük most a testvéri közösséget, hogy együtt lehetünk. Hálát adunk a gyülekezeti hétért is, és kérünk, hogy áldd meg az ottanit testvéreink alkalmait is. És kérjük magunk számára is az élő igét, amely tud minket formálni, hitben erősíteni, ha kell, inteni, de mindenképpen felkészíteni a hitre, a Benned való bizalomra és a jócselekedetekre, amelyek ezekből fakadnak. Ezt kérjük most is, Szentlelked által munkáld ezeket bennünk, hogy az ige hallgatása számunkra áldássá legyen, neved számára pedig dicsőségessé.

Így kérünk, hogy áldd meg együttlétünket, Rád figyelésünket!

Ámen.

Igehirdetés

Nemrégiben olvastuk a református bibliaolvasó kalauz szerint a 107. zsoltárt, ami arra tanít bennünket, hogyan kell értelmeznünk életünk eseményeit, azt, ami velünk történik. Természetesen ez egy tág téma, hogy hívő emberként hogyan lássuk mindazt, ami velünk történik, és ezért nem is árul el mindent ezzel kapcsolatosan ez az ige, mert az egész Szentírásnak a tanítását ezzel a témával kapcsolatosan nem lehet egy zsoltárba belezsúfolni. Mégis, amit ez az ének ír, és amire tanít, az nagy segítség lehet számunkra a mindennapok során. Elöljáróban hadd mondjam el, hogy mire reagál ez a zsoltár. Konkrétan arra a közgondolkodásra, hogy a legtöbb ember úgy gondolja, úgy véli és hiszi, hogy az életünk véletlenek sorozatából áll, véletlen események egymásutáni-sága alkotja a mindennapokat. A hitetlen ember el szokta mondani: szerencsés voltam, mert ez vagy az történt velem, vagy éppen peches, mert balszerencsém volt. És a bűnös emberi bölcsesség is csak gyakran odáig jut el, hogy minden pusztán ok-okozati összefüggések láncolata. Tehát ha valami bűnt követsz el, akkor biztos azért történt veled az a rossz dolog, mert Isten megbüntetett téged.

A Szentírás azonban egészen mást tanít. Azt mondja: Isten uralkodik, és az Ő gondviselése áthatja és átfogja az egész életünket. Nincs olyan könnycsep-pünk, amelyet Ő ne látna. Nincs olyan örömünk, amelyet ne Ő adna, ami igazi, Istennek tetsző öröm. Nincs olyan próbatétel, amely az Ő tudta nélkül érne bennünket. Ez a zsoltár pont ezért arra tanít minket, hogy ne a véletlen szem-üvegén keresztül nézzük az életünket, hanem Isten kezét és munkáit keressük mindenben.

Ugyanakkor, amikor ezt így kimondjuk, hogy Isten kezét és munkáit keressük mindenben, legyünk egyszersmind óvatosak is, hiszen ez nem azt jelenti, hogy minden szenvedés vagy fájdalom vagy teher közvetlenül egy konkrét bűn következménye lenne az életünkben. Nagyon hamar és elhamarkodottan hozunk ilyen véleményeket és ítéleteket másokról is, egymásról is, de akár magunkról is. A Biblia azért ennél árnyaltabban beszél Isten gondviseléséről. De az világosan kiderül az igéből, hogy a világ nyomorúsága – így az életünké is –

összefügg azzal, hogy Istentől elszakadva élünk. A világban látott sok szenvedés elsődleges oka és legvégső oka ez, hogy az emberiség Isten nélkül él. Ugyanis a bűn következménye a halál, és annak minden formája, a lelki halál is, fokozatos meghalás is, testi-fizikai halál és az örök halál is. Ahogyan az a sok fájdalom is, amit látunk és átélünk, ennek következménye. És Isten ezeket a fájdalmakat gyakran eszközként használja, céljai vannak ezekkel a fájdalmakkal. Egyrészt gyakran azért adja, hogy felébressze az embereket, magához hívja őket és hitet adjon nekik. Általában önmagához hívja a bűnöst, de vannak olyan idők, amikor az ilyen nehéz időszakokon keresztül imádkozni tanít meg minket, azért adja, hogy Őhöz fordulva könyörögjünk, vagy éppen, hogy megmutassa nekünk, hogy Nélküle elveszettek vagyunk.

A 107. zsoltár 4 emberi történetet, életképet tár elénk, amelyeken keresztül tanít minket. Ezek az ókorban mindennapos esetek voltak, mindjárt megnézzük őket, és mivel hétköznapi esetek voltak, mondhatnánk, hogy ó, hát milyen balszerencsések voltak, de nem. Nem a szerencséről beszél a zsoltár, hanem arról, hogy lássák meg az Úr keze munkáit, és hogy okkal történt velük, ami történt. Négy életképpel találkozunk ebben a zsoltárban. Az első az, hogy vándorok elvesznek a sivatagban és a pusztában. Eltévednek. A másodikban foglyokkal találkozunk (ezt a szakaszt olvastam fel). A harmadikban halálosan beteg embereket látunk, és a negyedikben viharba került tengerészeket. És mindegyik történet ugyanazzal a mondattal, refrénnel ér véget: „*De az Úrhoz kiáltottak szorultságukban, sanyarúságukból kiszabadította őket*” (6., 13., 19., 28. vers). Ez a zsoltár tehát elsősorban nem a nyomorúságról és a szenvedésről szól, hanem a szabadító Istenről, és így végső soron Jézus Krisztusról. És a refrén másik része erre szólít fel: „*Adjanak hálát az Úrnak az Ő kegyelméért és az emberek fiai iránt való csodadolgaiért*”. Tehát a sok hétköznapi szenvedés közepette mi lássuk meg az Úr szabadítását és szabadító voltát, és ez a hívőket töltse meg hálaadással, Isten nevének dicsőítésével. Mert mindaz, amit ezek az emberek átéltek valós események voltak, mégis így, együtt felsorolva, a zsoltárba összegyűjtve arra a nagyobb szabadításra mutatnak, amelyet Jézus Krisztus hozott el nekünk. Mindegyik történet Isten szabadításáról árul el egy újabb részletet. Olyan ez, mintha vennénk Krisztus szabadítását, és több oldalról néznénk meg, hogy mit is jelent ez a szabadítás, és ezt teszi ez a zsoltár: megmutatja az Úr szabadításának különböző csodálatos oldalait. Hiszen Krisztus azért jött, hogy megkeresse az elveszetteket. És azért jött, hogy megszabadítsa a foglyokat. Azért jött, hogy meggyógyítsa a bűn halálos betegségében szenvedőket. És azért jött, hogy lecsendesítse életünk viharait. Ezért ezt a zsoltárt csakis Krisztus csodálatos szabadításának fényében olvashatjuk és értelmezhetjük. Nézzük is meg ezeket a történeteket egyenként, hogy mit mondanak nekünk Krisztusról és az Ő szabadításáról.

Az első történetet az 1-9. versben olvassuk és találjuk, és az elveszett vándorok szabadításáról szól. Ezt olvassuk róluk: „*Bujdostak a pusztában, a sivatagban; lakóváros felé utat nem találtak*” (4. v.). Ez egy szörnyű dolog, de nem volt ritka eset. A zsidók sokat utaztak, akár kereskedőként, akár rokonlátoga-

tás vagy bármi más céljából is olyan helyeken, amelyek pusztákon vagy sivatagokon mentek keresztül. Ezekben nagyon könnyű eltévedni, ahogy ma is könnyű lenne az erdőségeinkben eltévedni, ha nem lennének akár túraútjelzések felfestve fákra, vagy nem lenne az embernek térképe. Ha nem ismeri a környéket, akár napokat is bolyonghat ugyanabban az erdőben.

És bár ez a rövid összefoglaló – mint mondtam – pusztában, sivatagban eltévedt emberekről, kereskedőkről szól, mégis ez a történet többre mutat rá, mint egy – értsük jól – szaftos történetre, ami valakivel előfordul, egy érdekességre. Ez az eltévelyedés ugyanis egy általános lelki diagnózis is rólunk, bűnösökről. Ilyen az ember Isten nélkül. Tévelyeg, utat keres, kutat, de nem talál el olyan helyre, ahol életben maradhat, nem talál el az életet jelentő városig, ahol vízhez és élelmiszerhez juthat. Hányan élnek így bolyongva és tévelyegve, céltalanul ma! Emberek 80-90 évet élnek le anélkül, hogy céljuk lenne az életben, vagy látnák, hogy merrefelé tartanak. Mert lehet, hogy földi céljaik vannak: érezzem jól magamat, legyek sikeres, a családi életem legyen boldog és hasonlókat mondhatunk, de a halál után mi lesz, Testvérek? Kiderül mindenkiről, hogy célt tévesztve éltünk, ha Istennel nem foglalkoztunk. Hányan élnek ma így! Lehet valakinek diplomája, jó állása, családja, a naptára is tele lehet programokkal és belül mégis lehet elveszett. Sokan így élnek. Reggel munkába mennek, este hazajönnek, hétvégén kikapcsolódnak, aztán kezdődik minden előlről. És egyszer csak felteszik a kérdést: Ennyi az élet? Ezért dolgoztam ennyit? Ezért hajtottam? Miért érzem mégis üresnek magam? A zsoltár is azt mondja: *„éhések és szomjasak voltak”*. Azok az utazók a gyomrukra nézve voltak azok, de tudjuk jól, hogy vannak a lelkünknek is szükségletei. Az ember Istennel való közösségre lett teremtve. És hogyha ez nem adatik meg neki, ha ezt nem keresi, akkor egy nagy hiányérzet, egy üresség, egy éhség mardossa belülről, amit sokszor nem is realizál, nem is vesz róla tudomást, mert nem tudja, hogy ki az, aki igazából hiányzik, ki az, aki kell neki. Egyszer Augustinus mondta régen: *„Nyugtalan a mi szívünk, amíg meg nem nyugszik Tebenned.”* Ezt a lelki éhséget csak Isten tudja betölteni. Hányan próbálják meg munkával, sporttal vagy pénzzel, kapcsolatokkal, az internet folyamatos böngészésével, a Temun vásárolt dolgokkal és annyi minden mással betömni, de egyik sem tud megelégtetni, egyik sem tud elvezetni a lelki városhoz, az élet forrásához: Istenhez.

Azután ezt olvassuk, hogy ezeknek az embereknek az életében történt valami a nagy nyomorúság idején: *„De az Úrhoz kiáltottak szorultságukban”*. Figyeljük meg, hogy amikor elfogy az ember ereje, gyakran akkor kezd el imádkozni. Még a hitetlen is. Hátha bejön. Amikor az orvos már nem tud többet mondani. Amikor a házasság válságba kerül. Amikor a gyermekünk bajba jut. Amikor elveszítjük a munkánkat. Akkor az ember hirtelen megtanul Istenhez kiáltani. Nem hiába mondták elődeink, hogy a nyomorúságaink Isten hangszórói: felerősítik azt, hogy hívja az embert, és a nyomorúságok idején az ember valahogy megérzi ezt. Nem azért adja nekünk a nyomorúságot Isten, mert örömét leli a szenvedésünkben, hanem mert annyira szeret bennünket, hogy

nem akar minket elveszni hagyni, ezért hív magához azon keresztül. És mit tesz az Úr? Ezt írja a zsoltáros: „*Vezette őket egyenes útra.*” A tévelygőt, a céltalant, az éhezőt. „*Vezette őket egyenes útra.*” Isten nemcsak megment minket, hanem vezet is. Mennyivel másabb az az élet, amelynek célja van, irányultsága van, amely tart valamerre, valaki felé. Nemcsak kivesz a bajból az Úr, hanem hazavisz minket. Nemcsak azt ígéri meg, hogy most Isten gyermeke leszel, hanem mindvégig vezet téged egészen addig, amíg meg nem érkezel a menynevei hazába. A tékozló fiú történetében ugyanezt látjuk. Ott a moslékos vályú mellett az Úr nem hagyta veszni hagyni ezt a gyermeket, hanem szívében vágyat ébresztett a menynevei Atya háza, az otthon iránt. És elindította, hazavezette őt. Ez az evangélium, hogy Krisztus hazahívja az elveszetteket, és hazavezeti őket. Ezért mondja magáról: „*Én vagyok az út.*” Nem egy út, hanem csak az egyetlen út. Aki Őt követi, nem marad a pusztában, nem marad tévelygésben, nem marad üresen a lelke.

Ezért hangzik a felszólítás: „*Adjanak hálát az Úrnak az Ő kegyelméért*” ezért a szabadításért. Milyen gyorsan elfelejtünk hálát adni az Úrnak! Bajban imádkozunk, a szabadulás után pedig felejtünk. Betegség idején buzgó az imaélet. Gyógyulás után viszont visszatér a közöny. Pedig minden szabadítás Isten kegyelmének bizonyítéka. Testvérek! Mikor adtunk utoljára hálát azért, hogy Krisztus megtalált bennünket? Mikor köszöntük meg utoljára, hogy nem hagyott elveszni? Mikor mondtuk azt: „Uram, köszönöm, hogy hazavezettél”? Pedig a keresztyén élet egyik legfontosabb ismertetőjele, legalábbis az ige szerint a hála, a hálaadás. Aki sok kegyelmet kap, az sokszor ad hálát az Úrnak. És aki tudja, honnan mentette ki őt Krisztus, az nem tud közömbös maradni, az hálás marad Istennek.

A második történet a 10–16. versekben van leírva, a foglyokról szól, olyanokról, „*akik sötétségben és a halálnak árnyékában ülnek, megkötözöttségben nyomorúsággal és vassal*”. Olyan emberekről van szó, akik nem tudnak szabadulni, akik valóban fogságba estek, esetleg börtönbe zárták, mint pl. Józsefet, vagy rablók kapták el, hogy váltságdíjat kérjenek értük, vagy más hasonló dolgok történtek régen. A lényeg a lényeg, hogy bezárattak. Izráel népe maga is átélte a száműzetést, tudták, mit jelent idegen földön rabként élni. De a Szentlélek azért ezeknél az eseteknél mélyebbre akar vezetni bennünket, mert ez is az ember lelkiállapotáról szól. Mert bűnben élni nemcsak azt jelenti, hogy eltévedtünk, és folyamatosan bolyongunk, mint az eltévedt juhok, hanem azt is, hogy a bűn rabságában élünk. Fogságban. Korlátaink vannak. Nem vagyunk szabadok megtenni bármit. A bűn kényszerítő ereje határozza meg viselkedésünket, érzéseinket, vágyainkat, tetteinket. A bűnös szív irányít. Krisztus így mondja ezt: „*Mindaz, aki bűnt cselekszik, rabszolgája a bűnnek*” (Ján 8,34). Szörnyű igazság ez, és szörnyű valóság, amiből az ember egymaga nem képes kiszabadulni. A világ ezt nem szereti hallani. Azt mondja: szabad vagyok. Azt teszem, amit akarok. Én döntök az életem felől. De gondoljunk csak bele! Hány ember mondja: „Bármikor abba tudnám hagyni”, és mégsem hagyja abba. Nem hagyja abba a haragot, nem teszi le az alkoholt, nem fejezi be a porno-

gráfianézést, a hazugságot, nem hagyja abba a keserűséget, az irigységet, az önzést. Testvérek! A bűn mindig szabadságot ígér, és végül bilincseket ad. Mint amikor valaki azt mondja: „Csak egyszer próbálom ki.” És egy kis idő múlva már nem tud nélküle élni. Mint amikor valaki azt mondja: „Csak egyszer nem bocsátok meg. Most az egyszer.” És aztán évtizedeken át hordozza a keserűség mérgét a szívében.

A zsoltár azonban azt is megmutatja, hogyan jutottak ebbe a fogságba ezek az emberek. *„Mert ellenszegültek Isten beszédének”* (11. v.). Ez kemény mondat, de ki kell mondani. A mai ember szeret áldozatként tekinteni önmagára. És bár valóban sok mindenkitől kaphattunk sebeket, és sokszor mások bűnei miatt is szenvedünk, de a Szentírás arra tanít, hogy inkább nézzünk őszintén a saját szívébe. *„Mert ellenszegültek Isten beszédének.”* Vannak nyomorúságok, amelyekben ott van a saját engedetlenségünk következménye. Amikor tudtuk, mi Isten akarata, mégis más utat választottunk magunknak. Hányszor volt ez! Amikor hallottuk az ígét, és mégis kemény maradt a szívünk. Amikor az Úr figyelmeztetett bennünket, mégis azt mondtuk: „Majd én jobban tudom.” A bűn egyik legveszélyesebb tulajdonsága az, hogy fokozatosan érzéketlenné tesz minket, megkeményít. Az elején még megszólal a lelkiismeretünk, később már halkabb lesz, aztán szinte teljesen elnémul. Ezért olyan fontos, hogy komolyan vegyük az Úr szavát, mert az Ő parancsolatai nem azért adattak, hogy megfosszák az embert az örömtől, hanem hogy megőrizze az ember életét. Mint ahogyan a korlát az úton nem az autós szabadságát akarja korlátozni, nem azért van ott, hanem hogy megóvja a szakadéktól. Nem mindegy, hogy mi miatt és hogyan tekintünk rá.

És mégis, milyen gyakran lázad fel bennünk a szív! Már gyerekkorban elkezdődik ez. A kisgyermeknek azt mondják: „Ne nyúlj hozzá!” És rögtön mit akar? Hozzányúl, megérinteni. Ott él bennünk ez az ősi lázadás: „Ne Isten mondja meg nekem, mit tegyek.” Ezért van szükségünk új szívre. Nem jobb nevelésre, nem több önfegyelemre, hanem újjászületésre. És itt ragyog fel ismét az evangélium, mert ezt olvassuk: *„De az Úrhoz kiáltottak szorultságukban”* ezek a megkötözött, fogva tartott emberek, *„sanyarúságukból kiszabadította őket”* az Úr. Micsoda kegyelem ez! Nem azt olvassuk, hogy megjavították az életüket, vagy hogy összeszedték magukat. És azt sem, hogy kiegyensúlyozottabb emberekké váltak. Hanem azt, hogy az Úr szabadította meg őket. A szabadítás ugyanis Istentől jön egyedül. Ez az evangélium lényege. Mi nem tudjuk magunkat megszabadítani. A rab nem tudja saját kezével kinyitni a cellaajtót. Valakinek jönnie kell kívülről, és ki kell nyitnia az ajtót. Valakinek ki kell vezetnie minket a rabságból. Jézus Krisztus ezért jött el. Amikor a názáreti zsinagógában felolvasta Ézsaiás próféciáját, többek közt ezt is mondta: *„Az Úr Isten Lelke van énrajtam... hogy a foglyoknak szabadulást hirdessek”* (Ézs 61,1). Ő nem egy társadalmi erkölcsreformátor, hanem a bűn kényszerítő erejének fogságából jött megszabadítani bennünket. A kereszten magára vette a bűnünk büntetését. Amit nekünk kellett volna elszenvednünk, azt Ő hordozta. Az ítélet, amely minket illetett volna, Őrá hullott. Ezért van szabadulás, ezért van bo-

csánat, ezért van új kezdet. Nincs az a mélység, amelyből ne tudna minket kihozni. Nincs olyan bilincs, amelyet Krisztus ne tudna összetörni, ezért írja a rész végén: „*összetörte az ércskapukat, és a vaszárakat letörte.*” És nincs olyan bűn, amelyre az Ő vére ne lenne elegendő. Nincs olyan mélység, ahová az Ő kegyelme ne tudna lehajolni. Krisztus szabadítása ilyen erős és ilyen hatalmas.

A zsoltár így folytatja: „*összetörte az ércskapukat, és a vaszárakat letörte.*” Ez Isten erejének a képe. Ami emberileg lehetetlen, Istennél lehetséges. Amit évekig tartó terápiával nem tudtak elérni, azt Isten meg tudja adni. Amit emberi fogadalmak nem tudnak megtörni, és nagy elhatározások zátonyra futnak, azt a minket fogva tartó erőt Isten le tudja győzni. Nem mindig egyik napról a másikra teszi ezt. Nem mindig látványosan, de mindig valóságosan. És ezért újra felhangzik a refrén: „*Adjanak hálát az Úrnak az Ő kegyelméért.*” Mert nemcsak a megtérés kezdetéért kell hálát adnunk, hanem a mindennapi megtartó kegyelemért is. Lehet, hogy mások csak azt látják rajtad, hogy nem vagy tökéletes, és sok bűnnel harcolsz, de te tudod, honnan indultál, tudod, milyen láncokból szabadított ki Krisztus. És ezért hálás a szíved. Ez a zsoltár arra hív, hogy légy bizonyos: Krisztus nemcsak elkezdte a jó munkát benned, hanem be is fogja majd végezni.

A harmadik történet a halálos betegek szabadításáról szól (17–22. v.). „*A balgatagok az ő gonoszságuknak útjáért és az ő hamisságukért nyomorgattak.*” Aztán a rész végén Isten azt mondja: „*áldozzanak hálaadásnak áldozataival, és hirdessék az Ő cselekedeteit örvendezéssel!*” „*Kibocsátotta az Ő szavát és meggyógyította őket, és kimentette őket az ő vermeikből.*” Tehát az Úr mint gyógyító jelenik meg. Ez a betegség képe, és a betegség története. Szerintem nincs olyan család, amelyet valamilyen formában ne érintene ez a fajta szenvedés. Nincs olyan ember, aki ne tapasztalta volna meg a test gyengeségét. Fiatalon hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy sérthetetlenek vagyunk. Azt hisszük, hogy mindig lesz időnk, erőnk, lesz még egy lehetőségünk. Aztán egyszer csak megjelenik egy diagnózis, egy laboreredmény, és hirtelen ráébredünk arra, milyen törékeny az élet. A zsoltár azonban ennél is mélyebbre megy itt. Nem pusztán testi betegségekről van itt szó, hanem arról, hogy a bűn betegségeként emészti az ember életét, valóságosan rombolja, mérgezi. A bűn nem játék, nem apró hiba, nem tévedések, rossz döntések sorozata csupán, hanem halálos valóság. Megöli az embert. Fizikálisan is eljuttatja a halálba, lelkileg is a halálban tartja, és az örökkévaló halálba juttatja. Valóságosan, nem jelképesen, nem képzelten. Mérgez, rombol, megkeményít, eltávolít Istentől. Ezért nevezi a zsoltár balgatagoknak azokat, akik tudatosan a bűn útját választják. Ez olyan, mintha tudatosan meg akarnám betegíteni magamat. Nem azért, mert kevés az eszük, hanem azért, mert a legfontosabb dolgot figyelmen kívül hagyják. Isten nélkül próbálnak élni. Pedig „*a bölcsességnek kezdete az Úrnak féltelme*”. A Biblia szerint az igazi bolondság nem az alacsony intelligencia, hanem az Istentől való függetlenség.

Milyen sokszor látjuk ezt! Emberek, akik kiváló szakemberek a maguk területén, briliáns tudósok, kiemelkedő vezetők, és közben teljes lelki sötétség-

ben élnek. Mert az ember lehet okos, és mégis elveszett, művelt, és mégis boldog, ha Krisztus nélkül él.

A zsoltár így folytatja: *„Minden étket utált az ő lelkük, és a halál kapujához közeledtek”* (18. v.). Ez már súlyos állapot leírása, az étvágytalanság a betegség egyik fő tünete. Itt már a végső gyengeséget jelzi, mert a halál kapujához közeledtek. Az illető életereje elfogyott. Nincs több emberi reménysége. Az orvosok azt szokták mondani: „Most már csak várni tudunk.” Milyen nehéz ez a pillanat! A tehetetlenség fájdalmát elviselni. Szeretnénk átvenni az irányítást, megoldani a helyzetet, de nem tudjuk. A szenvedés egyik legnagyobb leckéje az, hogy nem mi vagyunk az életünknek az urai, irányítói. Teremtmények vagyunk, és éppen ezért szükségünk van Istenre, akitől függünk.

A zsoltár újra ugyanazt a mondatot ismétli: *„De az Úrhoz kiáltottak szorultságukban”*. Milyen csodálatos ez! Az ember újra és újra elbukik, és Isten újra és újra meghallgatja a kiáltását. Ez nem azt jelenti, hogy Isten minden földi betegséget meggyógyít, vagy hogy minden imádság pontosan úgy teljesül, ahogyan azt mi elképzeljük. Ez azt jelenti, hogy Isten soha nem hagyja magára az Övéit, és Krisztusban van a végső gyógyulásunk. A földi életben megtapasztalhatunk gyógyulásokat. Hálát adhatunk az orvosokért, a gyógyszerekért, a sikeres műtétekért, a rehabilitációért. Mindezeket Isten ajándékaiként kaphatjuk és élhetjük meg. De a legnagyobb gyógyulás az, amikor a bűn betegsége gyógyul meg bennünk. Amikor a halott lélek életre kel, és a bűnös ember megbékél Istennel. Ezért olvassuk, hogy az Úr elküldte az Ő szavát és meggyógyította őket (20. v.). Mert Isten szava gyógyító. Meg tudja gyógyítani az embert.

Az utolsó történet a viharba került emberek szabadításáról szól (23–32. v.). *„Akik hajókon tengerre szállnak, és a nagy vizeken kereskednek...”* Tengerészekről van itt szó. Olyan emberekről, akik ismerik a tengert. Tudják, hogyan kell kezelni a hajót, hogyan kell értelmezni az időjárás jeleit. Ismerik a tengerfeneket a kikötőkben, tudják, merre nem szabad menni, és merre vannak a járható, hajózható utak. És mégis eljön a pillanat az ő életükben is, amikor minden tudásuk kevésnek bizonyul. Mert az Úrnak elég csak szólnia, és forgószelek, vihar támad. A tenger, amely addig a megélhetésük forrása volt, hirtelen a halál színterévé válik. A hullámok emelkednek, a hajó hánykolódik, az emberek pedig rettegnek, mert tehetetlenek.

A Biblia gyakran használja a vihart az élet nehézségeinek szemléltetésére és kifejezésére. Mert mindannyiunk életében vannak viharok, amikor egyik napról a másikra elveszítjük a munkahelyünket, a házasságunk válságba kerül, gyermekünk eltávolodik Istentől, vagy éppen gyász ér minket. Van, amikor olyan hírt kapunk, amely gyökerestől felforgatja az egész életünket. És ilyenkor rádöbbenünk arra, hogy valójában nem mi irányítunk. Szeretjük azt hinni, hogy kézben tartjuk a dolgokat. Naptárakat készítünk, terveket szövünk, biztosításokat kötünk, tartalékokat képzünk. Ezek önmagukban nem rossz dolgok. A bölcs előrelátás részei lehetnek, de ha szívünk mélyén azt hisszük, hogy mi vagyunk az urak, hatalmasat tévedünk. A vihar és a viharos időszak leleplezi ezt az illúziót az ember életében. Ezek a tengerészek tapasztalt emberek vol-

tak, és mégis ezt olvassuk róluk: „*Szédülnek és tántorognak, mint a részeg, és minden bölcsességüknek esze vész*” (27. v.), semmit nem használt a tudásuk. Vannak helyzetek, amikor az emberi bölcsesség határai nyilvánvalóvá válnak. A modern orvostudomány csodálatos, mégis vannak betegségek, amelyekkel szemben tehetetlen. A gazdasági szakértelem értékes, és mégis vannak gazdasági válságok. Isten időnként megengedi, hogy megtapasztaljuk a saját korlátainkat. Nem azért, hogy összetörjön bennünket, hanem hogy önmagához vezessen minket.

És figyeljük meg, mi történik itt is! „*De az Úrhoz kiáltottak szorultságukban.*” Újra ugyanaz a mondat, Testvérek. Ez a zsoltár szívverése. Az ember bajba kerül, Istenhez kiált, és az Úr meghallgatja. Nem azért, mert az ember megérdemli, hanem azért, mert Isten kegyelmes. És milyen gyönyörű a folytatás! „*Megállította a szélvész, hogy csillapodjék, és megcsendesedtek a habok.*” A vihar engedelmeskedik Istennek, ahogyan Jézus Krisztusnak is, amikor Ő csendesítette le azt. Ő az, aki a vihart lecsendesíti, mert Ő az Úr, nem mi. Ő uralkodik a teremtet világ fölött, és ez óriási vigasztalás számunkra, mert azt jelenti, hogy nincs olyan vihar az életben, amely kívül esne Krisztus uralmán. Krisztus minden vihart le tud csendesíteni. Nem mindig teszi meg, nem minden vihart csendesít le azonnal, mert néha keresztül vezet minket azon. Pál apostol is átélt hajótörést, de Krisztus nem hagyta el őt benne, keresztül vezette. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a keresztény ember ne féljen, hiszen a tanítványok is féltek, az apostolok, volt, hogy Dávid is (a zsoltárokból olvassuk), sőt még Illés is. A hit nem a félelem hiánya, hanem az, hogy a félelmünkkel együtt Krisztushoz fordulunk. Azt mondjuk: „Uram, nem értem ezt a helyzetet, de Benned bízom.” „Nem látom a jövőt, de Te látod.” „Nem tudom, hogyan lesz tovább, de a Te kezében vagyok, és ez elég.”

A zsoltár azzal folytatódik, hogy az Úr kikötőbe vezette ezeket az embereket. Milyen gyönyörű kép ez! Isten nemcsak átsegít a viharon, hanem célba is juttat minket. A keresztény élet ugyanis nem céltalan sodródás. Van kikötő, van otthon, van mennyei haza számunkra, ami felé tartunk. Milyen más lenne az életünk, ha többet emlékeznénk erre és Isten szabadításaira!

Végül a zsoltár az utolsó szakaszban arra tanít minket, hogy a bölcs ember felismeri Isten kegyelmét és szabadítását ezekben az eseményekben (33–43. v.), mert a zsoltáros Isten nagy tetteit sorolja fel, pedig itt 4 egyszerű élethelyzetről volt szó: eltévedt vándorokról, rabságba esett emberekről, betegekről és tengerészekről. Hétköznapi történetek. És a zsoltáros mégis azt mondja: az Úr nagy tettei és szabadításai. Mennyivel másabb így szemlélni az életet, nem? Az ember látja, hogy Isten hogyan aláz meg és emel fel embereket. Látja, hogyan ítél és hogyan könyörül a mindennapokban is. Látja, hogyan vezet pusztaságon át, hogyan töri össze a bilincseket, hogyan gyógyítja meg a betegeket, hogyan csendesíti le a vihart. Mennyivel másabbak lennének a hétköznapiak, hogyha az Úr kezének munkáit vennénk észre!

És ezután felteszi a kérdést: Ki az, aki mindezt észreveszi? Tehát ez ennek a zsoltárnak a nagy kérdése. Ki veszi észre Isten munkáit a hétköznapiak so-

rán? Ki az, aki ebből tanul? Ki az, aki bölcsen él? A zsoltár utolsó verse így szól: „*Aki bölcs, az eszébe veszi ezeket*” – ezeket az eseményeket –, „*és meggondolják az Úrnak kegyelmességét!*” A hívő ember még a hétköznapi eseményekben is Isten kegyelmének csodálatos megnyilvánulásait látja meg. A Biblia szerint a bölcsesség elsősorban nem tudást jelent. Nem diplomákat, nem élettapasztalatot, nem kiemelkedő értelmi képességet, hanem azt, hogy az ember megtanulja Isten szemszögéből látni az életet. Ez az igazi bölcsesség. Isten szemszögéből tanuljuk meg látni az életünket. Megtanulja felismerni Isten kezét a hétköznapiakban, komolyan venni Isten ígését, és bízni Isten gondviselésében. Mert lehet valaki rendkívül művelt, és közben teljesen vak Isten munkáinak meglátására. És lehet valaki egyszerű ember, aki alig járt iskolákba, és mégis mély bölcsességgel jár Istennel, mert hisz az ígének, és a mindennapokban meglátja az Úr munkáit.

A kérdés tehát nem az, hogy mennyit tudunk, hanem az, hogy meglátjuk-e Isten munkáit. Ez a zsoltár arra figyelmeztet bennünket, hogy ne éljünk felelőtlenül. Mert Isten folyamatosan tanít minket a gondviselés eseményein, az örömeinken, a veszteségeinken, a megpróbáltatásokon és a szabadításokon keresztül. De mi sokszor nem figyelünk Őrá. Tovább rohanunk, panaszkodunk, elkeseredünk, és nem tanulunk semmit belőle. Testvérek! A legnagyobb tragédia nem az, hogy valaki szenved, hanem az, hogy hiába szenved. A legnagyobb tragédia nem az, hogy valaki átmegy a pusztán, hanem az, hogy nem tanulja meg, ki vezette őt ki. A legnagyobb tragédia nem az, hogy valaki átél egy vihart, hanem az, hogy a vihar után is ugyanúgy él tovább, Krisztus nélkül, akinek köszönheti a vihar lecsendesedését. Ezért kérdezzük meg önmagunktól: mit kezdünk Isten munkáival? Elgondolkodunk rajtuk? Beszélünk róluk a családjukban? Átadjuk gyermekeinknek Isten szabadításainak történetét, mint ez a zsoltár is ezt a 4 történetet? Vagy hagyjuk, hogy a feledés elnyelje őket? Izráel népe újra és újra elfelejtette Isten csodálatos tetteit. A prófétáknak kellett őket újból és újból emlékeztetni mindarra, amit tett. És bár mi sem vagyunk különbek, de most ez a zsoltár arra szólít fel minket, hogy emlékezzünk az Úr csodálatos tetteire.

Ez a zsoltár döntés elé állít bennünket. Bolondok leszünk, akik látván nem látnak, akik átmennek az életen anélkül, hogy felismernék Isten munkáját abban? Vagy bölcssek leszünk, olyan emberek, akik meggondolják az Úr kegyelmét? Akik hálás szívvel élnek, akik Krisztusba kapaszkodnak, akik tudják, hogy nem a véletlen irányítja az életüket, hanem mennyei Atyánk. Mert hisszük, hogy a pusztában is Ő vezet, a fogságból is Ő szabadít, a betegségben is Ő hordoz, és a viharban is Ő uralkodik. Miért? Mert Krisztusban örökkévaló kegyelmével vesz körül bennünket. Ezért – szólít fel a zsoltár minket – adjunk „*hálát az Úrnak az Ő kegyelméért*”! Isten Lelke segítsen minket ebben.

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk az Úr Krisztus által! Hálát adunk Neked azért, hogy nem hagytál bennünket elveszni tévelygésünkben. Köszönjük, hogy amikor Nél-

küled éltünk, céltalanul bolyongva, utánunk jöttél. Köszönjük, hogy amikor bűneink fogságában vergődtünk megkötözve, és a bűn kényszerítő ereje által e világ kívánságait cselekedtük, Krisztust küldted, hogy megszabadítson minket. Hálát adunk azért, hogy amikor erőnk elfogyott, mikor a bűn betegségét hordoztuk, akkor Te magad hordoztál bennünket, betegségeinket Te viselted, és fájdalmainkat Te hordoztad. Köszönjük, hogy a viharok közepette sem engedted ki a kezedből az életünket.

Bocsásd meg nekünk hálátlanságunkat, amikor megfélelkezünk minden szabadításodról, jótéteményedről. Bocsásd meg, amikor csak zúgolódtunk, amikor kételkedtünk, amikor inkább a körülményeinkre néztünk, mint a Te ígéreteidre és a Te személyedre.

Kérünk, taníts bennünket, hogy bölcs szívhez jussunk. Add, hogy meggondoljuk a Te kegyelmedet, ahogyan arra fel is szólítasz minket a zsoltárban, és hogy felismerjük gondviselő kezedet életünk eseményeiben. És add, Urunk, hogy ne a véletlennek tulajdonítsuk azt, amit Tőled kapunk világosan és egyértelműen. Segíts, hogy Neked adjuk a dicsőséget.

Mindenekelőtt pedig köszönjük Neked a mi Urunkat, Jézus Krisztust. Köszönjük az Ő keresztyét, bűnbocsátó kegyelmét és feltámadásának reménységét. Add, hogy egyre jobban szerethessük Őt, egyre hűségesebben kövessük Őt, és egyre bátrabban tegyünk bizonyosságot Róla ebben a világban.

Így hozzuk Eléd betegeinket és gyászolóinkat is. Te legyél az ő vigasztalójuk, megerősítőjük. Hitük által segíts, hogy Benned bízva tudják elhordozni mindazt a terhet, amit rájuk helyeztél.

Eléd hozzuk alkalmainkat. Kérünk, add, hogy minden alkalmon, amikor összejövünk, Te legyél a középpontban igédén keresztül. Szentlelked világosítsa azt meg újból és újból előttünk. Könyörgünk, hogy valóban változzon az életünk, hogy ezek előbbre vigyenek bennünket az engedelmisségben, a megszentelésben. Hálát adunk a csendeshét lehetőségéért. Áldd meg még a hátralévő alkalmakat, és a hazafelé utat is majd tedd kegyelmed szerint biztonságossá. És kérünk, hogy minden kapott ígének legyen meg a gyümölcse. Add, Urunk, hogy valóban igazi cselekedetekben, életváltozásban tudjuk felragyogtatni mindazt, amit Te elvégzel bennünk, hogy ne csak szóval szeressünk Téged, hanem cselekedettel és valósággal.

Eléd hozzuk az érettségizőket. Áldd meg tanulásukat, és kérünk, hogy a vizsga alkalmával is Te segíts, hogy ne izguljanak, Te segíts emlékezni a megtanultakra.

Kérünk, hogy áldd meg az időseket, fiatalokat egyaránt gyülekezetünkben.

Könyörgünk, hogy maradj velünk minden napon, ahogy megígérted, és hogy mi is Veled maradhassunk. Így őrizz bennünket kegyelmedben ígéreted szerint, amíg magad elé viszel bennünket, mert a hazatérésünk, kikötőbe érésünk biztos, Te vagy az, aki ezt garantáltad.

Áldott legyél érte, minden kegyelmedért és szabadításodért!

Ámen.

szöveg: Debrecen, 1560 | dallam: Kolozsvár, 1744 (Irgalmaz, Úr Isten) Zsolt 30 **155**

1. Szá-ma nincs, U - ram, jó - té - te - mé-nyid - nek,
 Vé-ge, hosz-sza nin - csen ke-gyel-mes-sé-ged - nek;
 A - zért ma-gasz-tal - lak fe - let - te min-den - nek,
 Mert hi-szek lel - kem-ben te í - gé - re - ted - nek.

2. Kiáltásom, Uram, tőled el nem vetéd,
 Az én nyavalyámat csak te magad nézéd;
 Atyai voltodat rajtam éreztetéd,
 Irgalmasságodat mikor megjelentéd.
3. A pokol torkából te kiszabadítál,
 És az én lelkemben engem megnyugtattál,
 Te ígéretteddel mikoron biztattál,
 Fiad által ismét fiaddá fogadtál.
4. Kész mindenkor lelkem néked énekelni,
 Mind e világ előtt rólad vallást tenni,
 Sok jótételidért néked hálát adni,
 Örökkön örökké tégedet dicsérni.